

Srovná-li se tato nová zákonná úprava s předpisem dosavadního práva podle § 495 odst. 2 tr. z., je zřejmo, že oprávnění k soukromé žalobě pro útok na čest (pověst) zemřelého jednak bylo rozšířeno v tom směru, že bylo přiznáno též osobám, které se zemřelým před jeho smrtí žily trvale ve společné domácnosti, jednak bylo omezeno tím, že byly utvořeny zmíněné dvě skupiny, z nichž skupina první předchází skupině druhé v oprávnění k soukromé žalobě. S tím též souhlasí i důvodová zpráva ústavně-právního výboru k § 15 (tisk 2268 str. 30 a 31), jímž byl ústavně-právním výborem pozměněn § 11 odst. 2 vládního návrhu (str. 6 a 27 tisk 830). Ostatně vedl by stěžovatelem zastávaný výklad zákona k příkrým důsledkům zákonodárcem zřejmě nezamýšleným (na příklad rozvedená manželka, která zpravidla nebude mít zvláštního zájmu na ochraně pověsti zemřelého, vylučovala by syna z oprávnění podati žalobu, i kdyby pověst jeho otce byla sebe více tupena). Zmateční stížnost bylo proto jako neodůvodněnou zamítnouti.

Čís. 5214.

Předmětem zločinu podle § 139 tr. z. je dítě při porodu, t. j. od počátku porodu až do jeho ukončení, podle okolností i ještě nějaký čas potom. Stačí, že plod vyšel z těla matčina a nevyžaduje se, aby dítě bylo od těla matčina již úplně odděleno.

Spolupůsobí-li několik osob ať ve formě §§ 136 nebo 137 tr. z. na vražedném skutku a některá z těchto osob je k zavražděnému v blízkém poměru naznačeném v § 137 tr. z., platí vyšší trestní sazba pro veškeré pachatele bez rozdílu, pokud jim byl příbuzenský poměr znám. I přímý pachatel a vůbec vinníci v § 136 tr. z. vypočtení jsou »osobami, které spolupůsobily« při provedení vraždy ve smyslu druhé věty § 137 tr. z.

(Rozh. ze dne 5. února 1935, Zm I 1178/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku porotního soudu v Praze ze dne 2. října 1934, jímž byla uznána vinnou zločinem spoluviny na zločinu vraždy prosté podle §§ 5, 134, 135 čís. 4 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Vytýkajíc nesprávnost otázky na zločin spoluviny na vraždě ve smyslu §§ 5, 134, 135 čís. 4 tr. z., uplatňuje stížnost zřejmým poukazem zmatek podle čís. 6 § 344 tr. ř. Avšak neprávem. Stížnost přehlíží především, že otázka hlavní musí se vždy přimykati k obžalobě i co se týče právního posouzení. Byly-li ovšem tvrzeny neb kladnými výsledky trestního řízení alespoň napověděny okolnosti nasvědčující tomu, že tu jde o jiný trestný čin, nespadaající pod přísnější ustanovení než čin v obžalobě uvedený, je porotní soud povinen dáti otázku eventuální ve smyslu § 320 tr. ř. Leč o takové okolnosti by nešlo ani, kdyby bylo při hlavním

přelíčení vyšlo najevo, že M. V-ová vhodila dítě do kbelíku naplněného vodou a teprve potom přeřízla pupeční šňůru; hájit stížnost zcela neprávem názor, jakoby dítě před přeříznutím pupeční šňůry nebylo bývalo způsobilým předmětem vraždy. Z ustanovení § 139 tr. z. plyne, že předmětem tohoto deliktu je dítě při porodu, to je od počátku porodu (do té doby by šlo o vyhnání plodu) až do jeho ukončení, podle okolností též ještě nějaký čas potom (Miřička: Trestní právo hmotné str. 331). Stačí, že plod vyšel z těla matčina a nevyžaduje se, aby dítě bylo od těla matčina již úplně odděleno; bylo by tedy bez významu, i kdyby dítě v době usmrcení s tělem matky ještě souviselo pupeční šňůrou (Altmann str. 356, 364, Stooss str. 262, Finger II. str. 2, 3). Ostatně dotčené vývody stížnosti odporují vůbec obsahu spisů, neboť spoluobžalovaná V-ová udala, že napřed odřízla pupeční šňůru a pak teprve položila dítě do kbelíku vodou naplněného. K položení nějaké eventuální otázky ve smyslu § 320 tr. ř. nenastala tudíž pro soud povinnost ani z důvodů právních, ani z důvodů skutkových.

Zmatek podle čís. 12 § 344 tr. ř. uplatňuje stížnost námitkou, že jsou tu předpoklady pro použití jen první, nikoli druhé trestní sazby § 137 tr. z., poněvadž druhá sazba prý předpokládá příbuzenský poměr mezi zavražděným a některým ze vzdálených spoluvinníků a účastníků ve smyslu § 137 tr. z. a neplatí prý pro případy, kde, jako v souzené věci, jde o příbuzenský poměr mezi zavražděným a vinníky v § 136 tr. z. uvedenými. Než námitka, že porotní soud vykročil z mezí zákonné trestní sazby, neobstojí.

Podle výslovného předpisu § 137 tr. z. předpokládá použití druhé trestní sazby na vzdálené spoluvinníky a účastníky příbuzenský poměr tam uvedený mezi zavražděným a »osobou některou, jež (na vraždě) spolupůsobila« (»einem der Mitwirkenden«). Nelze pochybovati, že i přímý pachatel a vůbec vinníci v § 136 vypočtení jsou »osobami, které spolupůsobily« při provedení vraždy ve smyslu druhé věty § 137 tr. z. Nic nepoukazuje k tomu, že zákon chtěl pojem »osob spolupůsobících« omeziti na vzdálené spoluvinníky a účastníky ve smyslu § 137 tr. z. Bylo by dokonce nanejvýš nelogické, aby osoby pod ustanovení § 137 tr. z. spadající byly trestány mírněji v případech, kde byl příbuzenský poměr mezi zavražděným a pachatelem, zjednatel a přímým účastníkem ve smyslu § 136 tr. z., a aby byly trestány přísněji v případech, kde v řečeném poměru byl zavražděný jen s některým ze vzdálených spoluvinníků a účastníků.

Podle toho, co uvedeno, příčí se výklad stížností zastávaný nejen znění, nýbrž i smyslu § 137 tr. z. a nelze proto pochybovati, že v případech, kde několik osob spolupůsobí ať ve formě § 136 nebo § 137 tr. z. na vražedném skutku a některá z těchto osob je k zavražděnému v blízkém poměru naznačeném v § 137 tr. z., platí vyšší trestní sazba pro veškeré uvedené osoby bez rozdílu, pokud jim byl příbuzenský poměr znám (Finger II. str. 23). Podotýká se ještě, že stížnost ani nepopírá, že kladným zodpověděním druhé hlavní otázky, do jejíhož doslovu je pojat poukaz na první hlavní otázku, zjistili porotci celý skutkový stav uvedený v druhé větě § 137 tr. z., zejména též vědomí stěžovatelky o příbuzenském poměru v pokolení sestupném mezi vra-

žednicí a zavražděným dítětem. Ze znění obou citovaných otázek, uvažují-li se ve své spojitosti, vyplývá jasně, že stěžovatelka nastrojila ještě v době před porodem M. V-ové prostředky v § 5 tr. z. uvedenými, aby M. V-ová, až se jí porod dostaví, při něm svoje vlastní dítě usmrtila, tedy, že stěžovatelce byl již tehdy znám budoucí příbuzenský poměr v pokolení sestupném mezi V-ovou a jejím dítětem, předmětem to vraždy. Aby zákonné znaky trestného činu byly do otázky pojety doslovem zákona, není podle judikatury třeba; stačí, kryjí-li se se zákonem podle smyslu a tomu tak v souzeném případě je.

Čís. 5215.

Súkromný žalobca môže podať opravný prostriedok v lehote, ktorú mal štátny zástupca drier jednavší.

(Rozh. zo dňa 6. februára 1935, Zm III 263/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Z. S. a spol., obžalovaným zo zločinu klamstva, odmietol zmätočnú sťažnosť poškodenej strany ako náhradnej súkromnej obžalobkyne.

Dôvody :

Proti rozsudku vrchného súdu, ktorým bol potvrdený oslobodzujúci rozsudok prvostupňového súdu, podala poškodená zmätočnú sťažnosť na základe § 384, č. 9 a § 385, č. 1 a) tr. p. Najvyšší súd, preskúmajúc túto trestnú vec, zbadal toto:

Podľa obsahu spisov tejto trestnej veci proti sprostujúcejmu rozsudku prvostupňového súdu, ktorý bol vyhlásený 23. septembra 1932 v prítomnosti zástupcu poškodenej, verejný žalobca, ktorý zastupoval obžalobu, ohlásil odvolanie, ktoré však vyjadrením z 26. októbra 1933 vzal späť. O tomto vyjadrení upovedomil súd prvej stolice poškodenú s tým, že má právo ohlásiť odvolanie behom 3 dní. Dňa 7. novembra 1933 podala poškodená odvolanie, ktoré vrchný súd vybavil meritorne, potvrdzujúc rozsudok prvostupňového súdu. Z toho plynie, že vrchný súd považoval odvolanie poškodenej za podané v zákonnej lehote a preto bol názoru, že ho má vybaviť meritorne. Tento názor je však mylný.

§ 388 tr. p. v novom znení predpisuje, že odvolanie má byť ohlásené do 3 dní po vyhlásení rozsudku prvostupňového súdu, a bol-li rozsudok oznámený doručením (§ 329 tr. p.) do 3 dní po jeho doručení. Podľa ustanovenia 2. vety § 46 tr. p. v prípade, keď na miesto žalobcu, ktorý dosiaľ zastupoval obžalobu, vstúpi iný žalobca, platí pre nového žalobcu tá lehota, ktorú mal žalobca drier jednavší. Z toho plynie, že keď poškodená chcela podať odvolanie proti sprostujúcejmu rozsudku prvostupňového súdu, mala toto odvolanie ohlásiť v 3dňovej lehote od vyhlásenia rozsudku, totiž od 23. septembra 1932. To, že štátny zástupca ohlásil odvolanie, neprekážalo poškodenej ohlásiť odvolanie pre prípad, že by